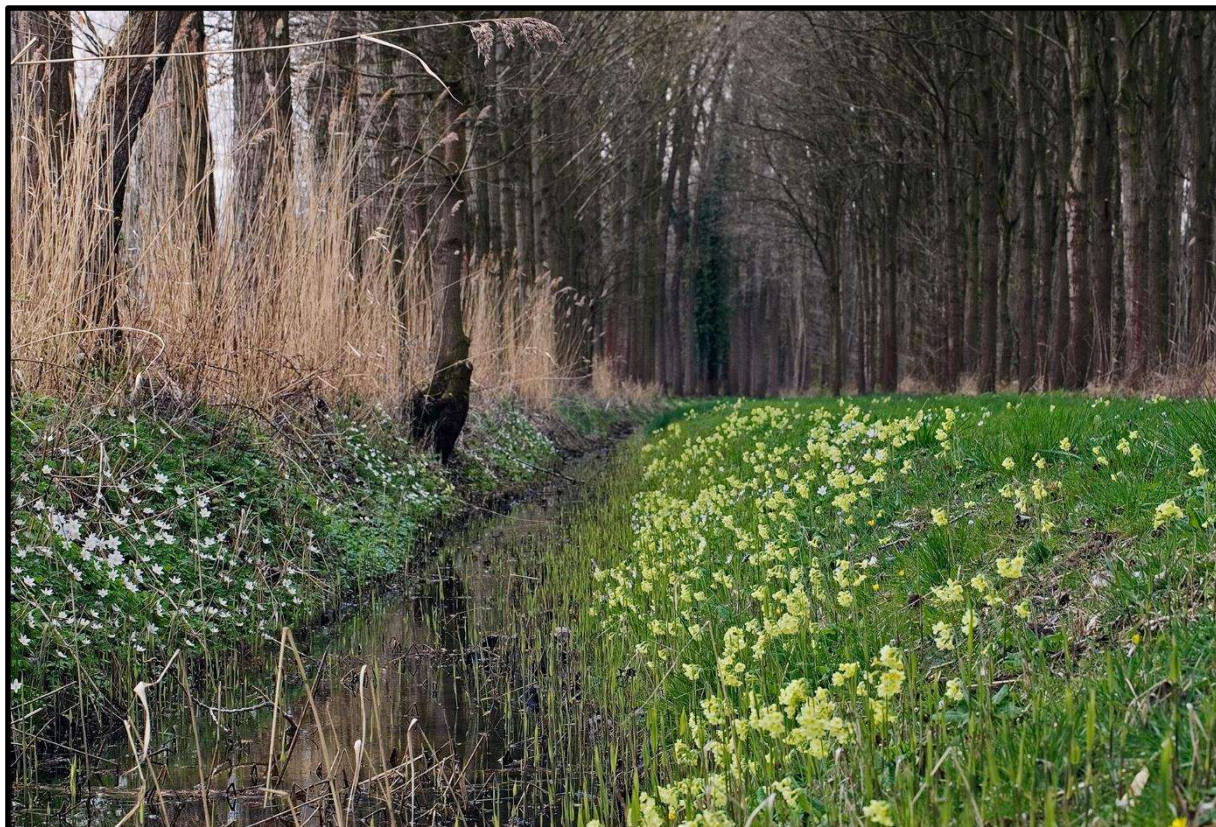

Plan van aanpak Realisatie NNB en NNP De Scheeken

Stichting het Noordbrabants Landschap

6 juni 2025

David Lau

Colofon

Type: Plan van aanpak realisatie NNB en NNP De Scheeken

Versie: Definitief

Projectnaam: NNP De Scheeken

Projectnummer: P1818

Archief: N:\04_Projecten\16_Projecten met projectnummer\1818_NNP De Scheeken

Opdrachtnemer: Stichting het Noordbrabants Landschap

Adres: Kasteellaan 4, 5076 RE te Haaren

Functie	Naam	Datum	Getekend voor akkoord
Manager externe planvorming	Edwin van der Schoot		
Districtsbeheerder	Jochem Sloothaak		

Inhoudsopgave

1	Huidige situatie -----	4
1.1	Algemeen-----	4
1.2	Ligging-----	4
1.3	Gebiedsbeschrijving-----	5
1.4	Watersysteem-----	5
2	Opgaven -----	7
2.1	Natuurnetwerk Brabant-----	7
2.2	Nieuw Bos -----	9
2.3	Natte Natuurparel -----	10
2.4	Raakvlakken -----	10
3	Plan van aanpak-----	11
3.1	Grote lijnen-----	11
3.2	Visie op inrichting De Scheeken-----	12
3.3	Grondverwerving -----	12
3.4	Hydrologisch herstel-----	14
3.5	Koppelkansen -----	19
3.6	Beheer en monitoring-----	19
3.7	Fasering en mijlpalen-----	19
4	Organisatie -----	22
4.1	Projectorganisatie -----	22
4.2	Communicatie-----	23
4.3	Projectbeheersing -----	24

1 Huidige situatie

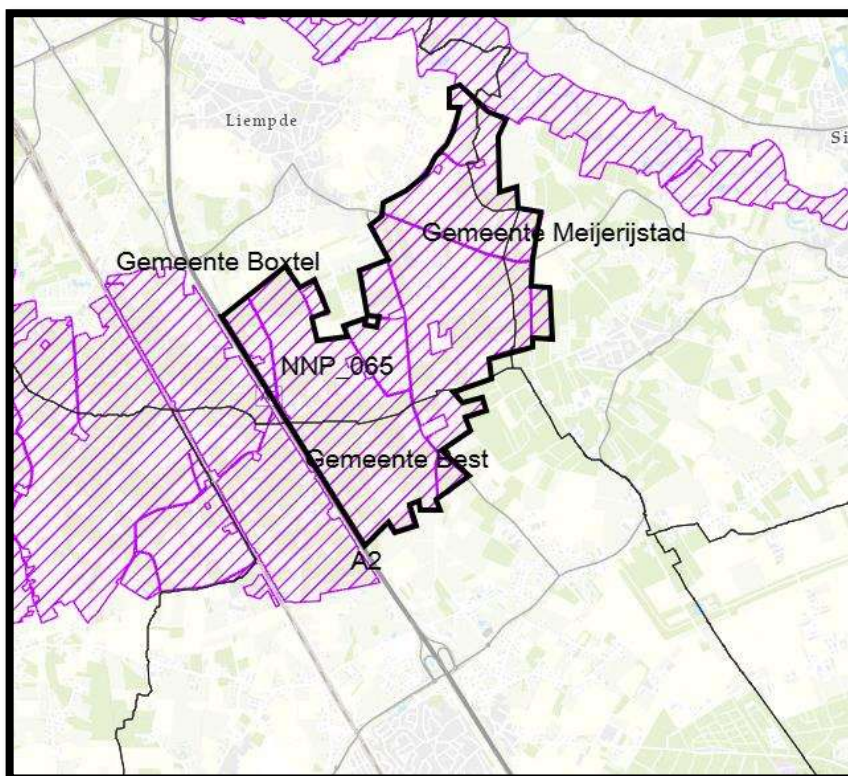
1.1 Algemeen

Binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB) heeft de provincie Noord-Brabant bijzondere ‘natte’ natuur aangewezen, zogenaamde Natte Natuurparels (NNP). Natuurgebied De Scheeken is zo’n Natte Natuurparel. Dit zijn waterafhankelijke delen van Natuurnetwerk Brabant die behoren tot een samenhangend complex van natuurgebieden die sterk afhankelijk zijn van hoge grondwaterstanden of kwel. Sommige Natte Natuurparels zijn te droog, te zuur of te voedselrijk. De vanaf de jaren zestig geïntensiveerde ontwatering van het gebied speelt daar een belangrijke rol in. Om de gewenste natuur zoals de leembossen en moeras biotopen te behouden, dan wel terug te laten keren moet het gebied meer en langer water vasthouden en moet de waterkwaliteit verbeterd worden.

1.2 Ligging

Natte Natuurparel De Scheeken (NNP_065) is 593 hectare groot en ligt binnen de gemeente Best, -Boxtel en -Meijerijstad, grofweg tussen Liempde, Sint-Oedenrode en Best (zie figuur 1).

Direct aan de westzijde grenst de A2. Aan de Noordoostzijde ligt de grens op de Meulekensweg/Hulst. Aan de oostkant sluit het projectgebied aan op NNP_090 De Geelders/Dommeldal en aan de westzijde aan NNP_064 De Mortelen/Velderbosch. Het gebied bestaat voor het overgrote deel uit natuurterreinen die eigendom zijn van Brabants Landschap. Enkele grote waterlopen zijn in eigendom en beheer van waterschap de Dommel. In het gebied zijn een paar agrarische bedrijven, waaronder boomkwekerijen actief. In het gebied komen veel populieren en eikenbossen voor, veelal op lemige gronden met hoge natuurwaarden. De afgelopen decennia is de waterhuishouding gewijzigd en is het gebied aan verdroging onderhevig.

Figuur 1 Begrenzing NNP

1.3 Gebiedsbeschrijving

Kenmerkend voor het gebied is de bodemopbouw die bestaat uit fijnzandige afzettingen met het grillig voorkomen van ondiepe leemschollen. Hierdoor is er een zeer gevarieerd landschap ontstaan met droge gronden op de hoger gelegen zandkoppen en zeer natte locaties in de lage delen leemhoudende gebieden.

De Scheeken is een combinatie van een cultuurlandschap met een geconserveerde oude boskern. Op de hogere zandgronden was in het verleden sprake van kleinschalige verkavelingspatroon voor de landbouw in combinatie met populierenlanen en -bossen voor onder meer de klompenindustrie. Op de natste plekken zijn oude boskernen behouden. Deze locaties waren namelijk ongeschikt voor ontginning. In deze bossen staan onder meer autochtone bomen en struiken zoals zomereik, fladderiep, haagbeuk en es.

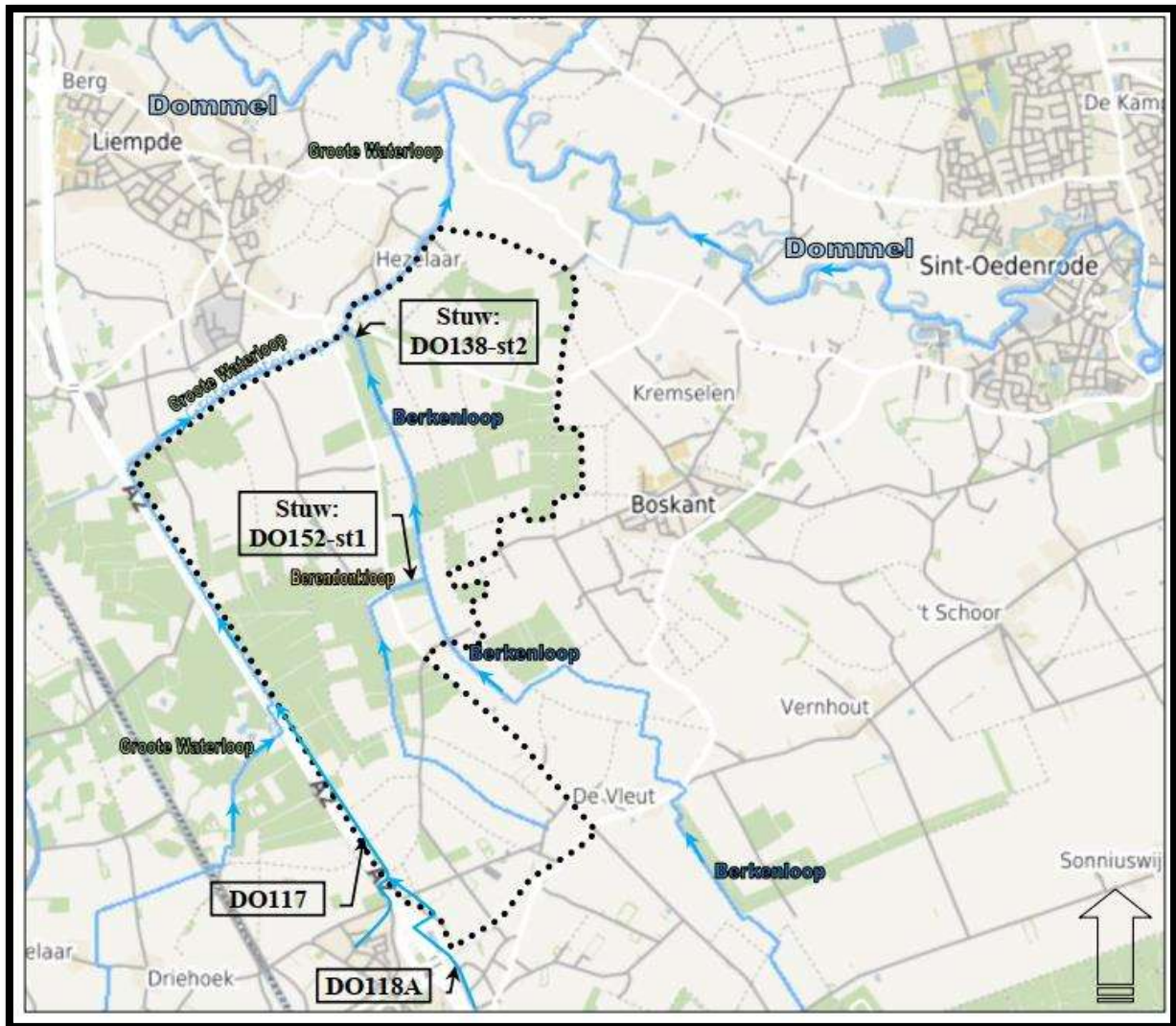
Door de leem bevat het gebied bijzondere natuurwaarden. Water infiltreert in de hogere zandige donken tot aan de leemlagen en stroomt vervolgens naar de lagere terreindelen. Op de lagere terreindelen komt het als kwel aan het oppervlak. Tijdens het afstromen van het water vindt aanrijking van mineralen plaats vanuit de leemlagen. Soorten die goed gedijen op basische omstandigheden kennen hier hun vestigingsplaats. Enkele van deze bijzondere soorten zijn eenbes, slanke sleutelbloem en grote keverorchis.

Helaas zijn met het in cultuur brengen van het gebied, onder andere tijdens de ruilverkaveling, de leemlagen doorsneden door diepe sloten. Hierdoor stroomt het water niet meer naar de juiste plek voor de bijzondere natuurwaarden. Door de diepe sloten komt het water als kwel in de sloten terecht in plaats van in het veld. Uiteindelijk zorgt het intensieve ontwateringspatroon dat deze waardevolle kwel zelfs uit het gebied wordt gevoerd. Het gevolg is dat onvoldoende kwel de wortelzone bereikt, waardoor regenwaterlenzen ontstaan en gebied verzuurt. Dit is funest voor de bijzondere natuurwaarden in het gebied. De droogte van de afgelopen jaren versterkt dit proces.

1.4 Watersysteem

1.4.1 Oppervlaktewater

In het projectgebied komen 3 hoofdwaterlopen voor. Dit zijn de Berkenloop, de Berendonkloop en de Groote Waterloop. De genoemde waterlopen voeren een mix van stedelijk water, gebiedseigen water en hemelwater af. Ook loost incidenteel een overstort. Daarnaast wordt opgepompt grondwater aan de oostzijde van het gebied geloosd. Dit is grondwater dat vrijkomt bij de drainering van de tunnelbak onder de A2. Door de Waterbank, in samenwerking met Rijkswaterstaat en Waterschap De Dommel, worden momenteel verschillende scenario's uitgewerkt voor toepassing van dit water. Het scheiden van eutroof van oligotroof water is noodzakelijk voor herstel van de Natte Natuurparel. Brabants Landschap heeft als uitgangspunt dat toepassing tunnelbakwater moet passen in het beoogde systeemherstel.

Figuur 2

1.4.2 Grondwater

Regionaal beschouwd, stroomt het grondwater in (noord)noordwestelijke richting (bron: Grondwaterkaart van Nederland 32 Centrale Slenk, Dienst Grondwaterverkenning TNO, 1983). Lokaal kunnen afwijkingen ten opzichte van het regionale stromingsbeeld aanwezig zijn als gevolg van oppervlakkige afwatering, (tijdelijke) grondwateronttrekkingen en/of doorsnijding van slecht doorlatende bodemlagen. In het gebied bevinden zich nagenoeg geen vergunde beregeningsputten of andere grondwateronttrekkingen (bron: Kaartbank provincie Noord-Brabant, oktober 2010).

De gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) in het gebied varieert van 0,2 tot 0,8 m-mv (figuur 6). Plaatselijk bevindt de gemiddeld hoogste grondwaterstand zich nabij maaiveld (0,0 - 0,2 m-mv). Mede als gevolg van de ruilverkaveling in het gebied (1938-1959), het aanleggen van waterlopen met een overwegend afwaterende functie en een veranderd klimaat waarbij vaker droge en warme zomers voorkomen (zoals in 2018 en 2019) zijn de grondwaterpeilen in het gebied de afgelopen decennia gedaald. De gemiddeld laagste

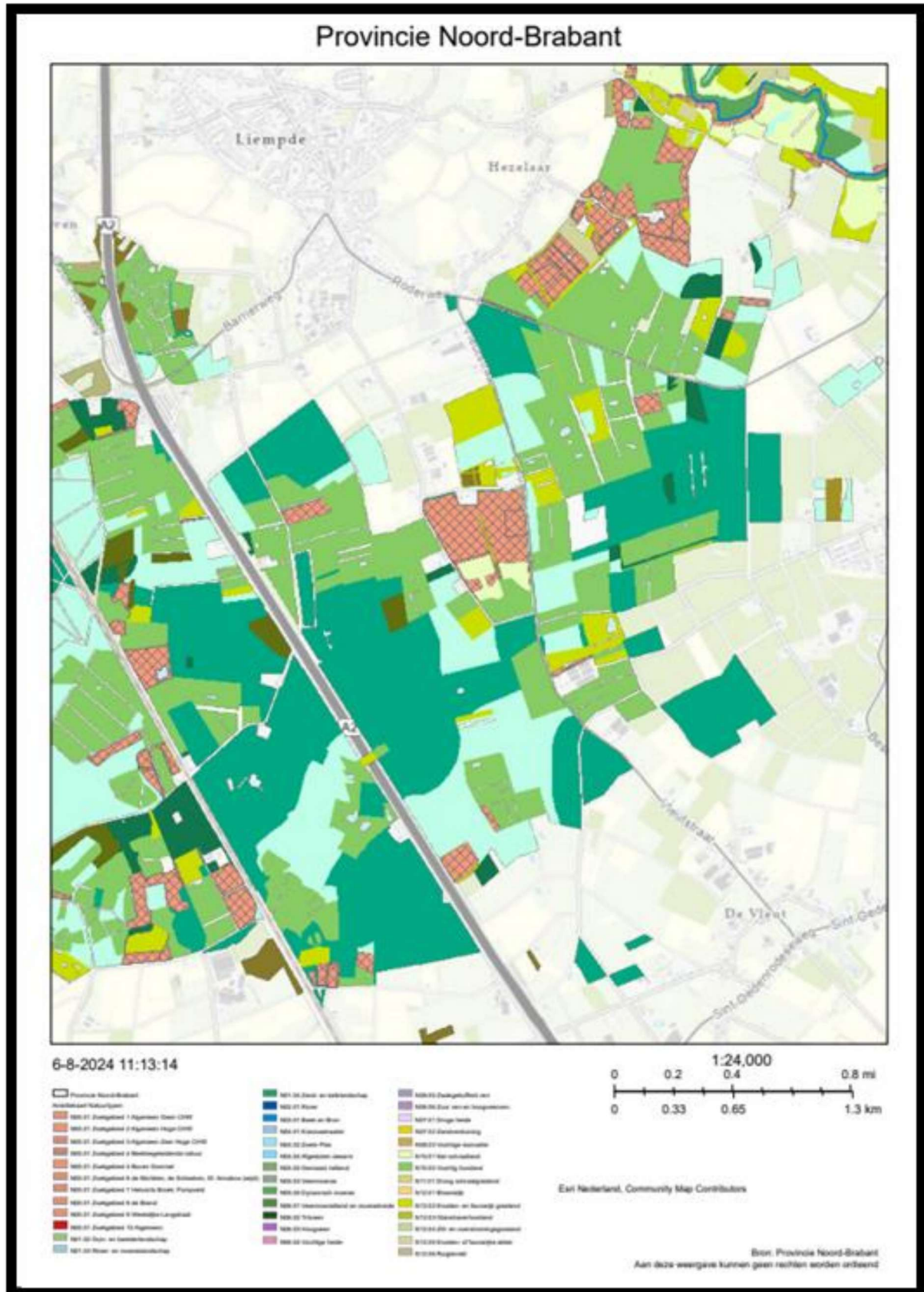
grondwaterstand (GLG) in het gebied varieert van 0,8 tot 1,8 m-mv. In extreem droge perioden zakt het grondwaterpeil verder uit. In het gehele gebied van De Scheeken komt meestal wel kwel voor. De kwelintensiteit neemt nabij de hoofdwaterlopen toe tot “sterk” en hangt naar verwachting samen met de genoemde drainerende werking van deze waterlopen.

2 Opgaven

2.1 *Natuurnetwerk Brabant*

Het doel van het Natuurnetwerk Brabant is om in 2027 een aaneengesloten netwerk van natuurgebieden in Brabant te hebben gerealiseerd. Een groot deel van de gronden in De Scheeken is reeds bestaande natuur. Momenteel ligt op ca 27 hectare binnen het Natuurnetwerk Brabant (Rijks) nog een opgave om nieuwe natuur te ontwikkelen door landbouwgronden om te vormen. De huidige ambitietypenkaart zal daarbij echter niet leidend zijn voor de opgave. Leidend is het maximaal hydrologisch systeemherstel binnen begrenzing van de NNP. Uit de hydrologische analyse /modelering zal blijken welke vegetatietypen zich bij maximaal herstel kunnen ontwikkelen. De huidige ambitietypen voor bestaande en nieuwe natuur zullen dus mogelijk aangepast moeten worden. De huidige ambitietypen betreffen voornamelijk N14.03 Haagbeuken- en essenbos (donker groen), N14.01 Rivier- een beekbegeleidend bos (licht blauw) en Vochtig Hooiland (licht groen).

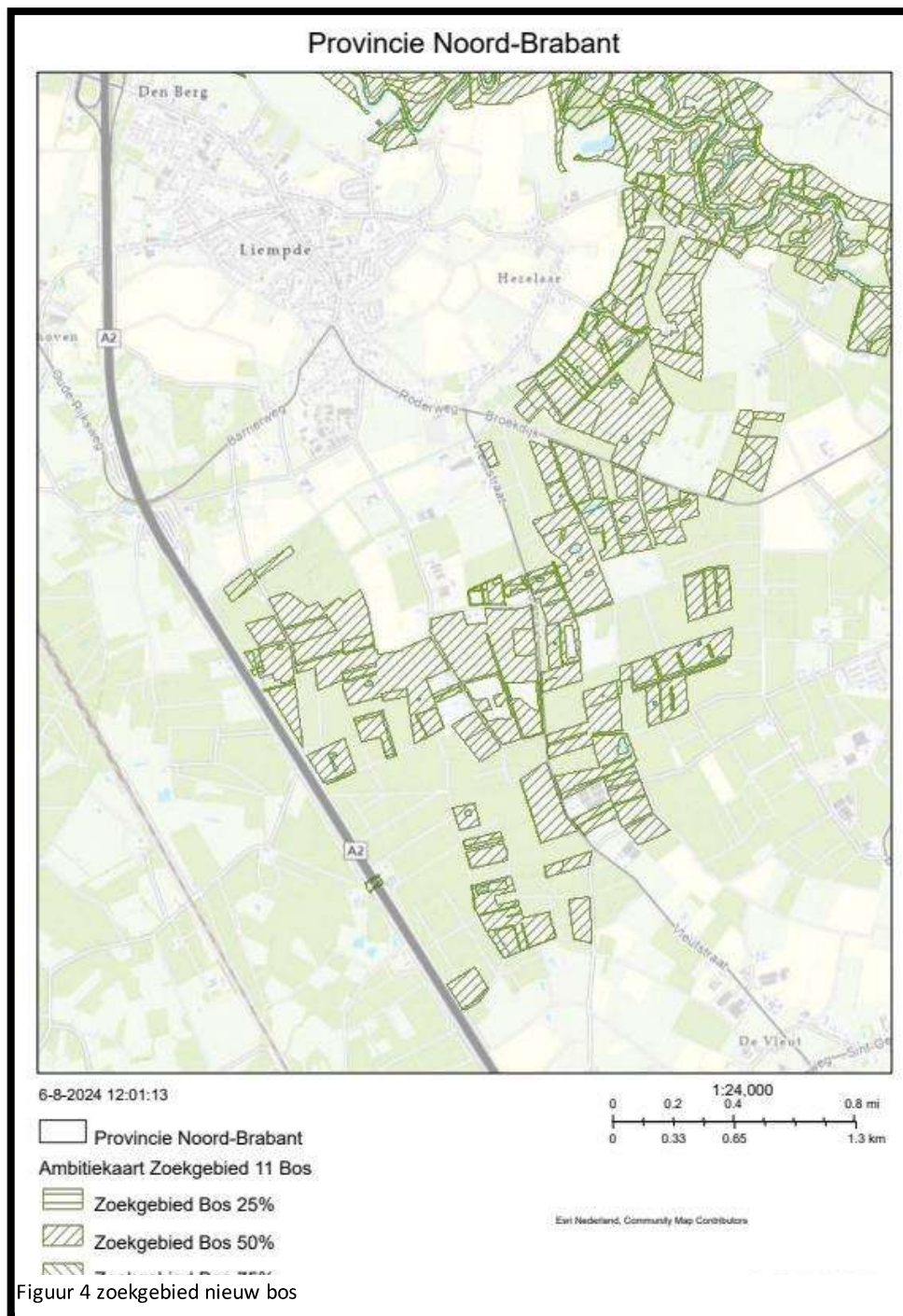

Figuur 3 NNB

2.2 Nieuw Bos

De provincie heeft binnen het NNB ook zoekgebieden Bos ingesteld en toegevoegd aan de Ambitiekaart. Dit komt voort uit het concept provinciaal uitvoeringsplan voor de bossenstrategie waarin o.a. locaties zijn aangewezen voor de aanleg van minstens 5000 ha bos in Noord-Brabant op percelen die al zijn ingericht met natuur of nog natuur moeten worden in het NNB. Op de Ambitiekaart zijn die aangegeven als Zoekgebied 11 Bos. Zo ook in De Scheeken. Ook met de bosopgave wordt rekening gehouden in het project.

Figuur 4 zoekgebied nieuw bos

2.3 Natte Natuurparel

De Scheeken is aangewezen als Natte Natuurparel (zie figuur 1) en heeft een oppervlak van 593 hectare. Natte natuurparels zijn vastgelegd in het Regionaal Water- en Bodemprogramma 2022-2027. Het Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) is het provinciaal beleidsplan voor Water en Vitale bodem. Het is onderdeel van het planstelsel voor de wateropgaven in Nederland, samen met het Nationaal Water Programma en de waterbeheerprogramma's van de waterschappen. Het RWP heeft een looptijd tot en met 2027. De provincie geeft hiermee richting aan 'Water en Bodem sturend' in Noord-Brabant. Het doel van het RWP 2022-2027 is een klimaatadaptief Brabant met veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem.

De NNP heeft exact dezelfde begrenzing als het NNB. Om de gewenste (natte) natuur te behouden, dan wel te herstellen moet het gebied meer en langer water vasthouden en moet de waterkwaliteit verbeterd worden. Uit de hydrologische analyse /modellering zal blijken welke vegetatietypen zich bij maximaal herstel kunnen ontwikkelen.

In 2023 is het handelingsperspectief Watertransitie door waterschap de Dommel vastgesteld. Dit betekent een denken vanuit koppen, flanken en beekdalen met per type gebied een ander perspectief voor water. Voor De Scheeken en omgeving wordt door het opstellen van een (L)ESA in beeld gebracht waar kansen en knelpunten liggen. In eerste instantie kan vooral gedacht worden aan maatregelen/landgebruik in de randzone van de NNP die de waterbalans meer in evenwicht brengen. Maatregelen buiten begrenzing van de NNP vallen buiten de scope van dit project.

2.4 Raakvlakken Is bekend welke actoren ons van informatie moeten voorzien, wie moeten we betrekken PT / KT

Raakvlakken waar we binnen het project rekening mee houden zijn:

- Ecologische Verbindingszone Groote Waterloop. Het Waterschap De Dommel is reeds met de realisatie van de EVZ aan de gang. De drainerende werking zal nog wel in beeld worden gebracht met de hydrologische analyse binnen dit project;
- Agrarische functie van aangrenzende gronden. Onder andere boomkwekerij en intensieve veehouderij;
- Gemeente Best wil een kwaliteitsimpuls geven aan de natuurlijk spelen locatie in De Scheeken;
- Gemeente Boxtel (nieuw beleidskader Natuur en Landschap);
- Dommeldal (ARK, NNB trekker Dommeldal);
- Mogelijke toepassing tunnelbakwater A2;
- Project 'Pilotprojecten Herstel Biodiversiteit Brabantse Leembossen' (Bosgroep Zuid Nederland)

3 Plan van aanpak

3.1 Grote lijnen

In deze paragraaf zijn de grote lijnen van het project opgesomd:

- Uitgangspunt is maximaal herstel van het natuurlijk functionerende watersysteem binnen de begrenzing van de NNP, conform de beleidslijn 'Handelingsperspectief water en bodem sturend'. Dit zorgt voor de meest robuuste en constante basis en daarbij horende vegetatietypen (conform OGOR Natuur in Brabant 2010, 5 april 2011; optimale grondwater- en oppervlakteregime voor natuurbeheertypen). Als denklijn, of als wensbeeld, is het daarom logisch om daar zo veel mogelijk op aan te sluiten en het handelen daar zo veel mogelijk op te richten. Onder andere voor de doelen van het Natuurnetwerk Brabant en de Natte Natuur Parel (het behoud en ontwikkeling van bijzondere natuurwaarden op leemgronden);
- Brabants Landschap heeft circa 95% van het Natuurnetwerk Brabant in eigendom. In 2013 t/m 2019 heeft namelijk een grootschalige grondverwerving plaatsgevonden in het kader van Bidbook Groene Woud. In de jaren daarna zijn ook nog diverse aankopen gedaan. Momenteel ligt er nog een NNB 'restopgave' van ca 27 hectare. Het Brabants Landschap heeft tot eind 2024 getracht de resterende gronden te verwerven of eigenaren te stimuleren tot zelfrealisatie. Daarna worden resterende percelen opgenomen in een knelpuntendossier. Tot op heden zijn er geen initiatieven bekend tot zelfrealisatie;
- Uitvoering in deelprojecten behoort tot de mogelijkheden zolang nog niet alle benodigde gronden beschikbaar zijn;
- De relatie met de ontwatering door de Groote Waterloop (tevens functie ecologische verbinding) dient in beeld te worden gebracht;
- Het duurzaam gebruik van het tunnelbakwater van de A2. Scenario's dienen afgestemd te worden met dit project. Zie ook toelichting onder 1.4 'watersysteem';
- Gemeente Best wil een kwaliteitsimpuls geven aan de natuurlijk spelen locatie (Vleut) in De Scheeken. De wens/ doelstelling wordt meegenomen planvorming;
- Het omleiden van het landbouwwater richting de zuidoostzijde. Het landbouwwater loopt nu door het projectgebied via de Berkloop naar de Groote Waterloop;
- In 2023 is het handelingsperspectief Watertransitie door waterschap de Dommel vastgesteld. Dit betekent een denken vanuit koppen, flanken en beekdalen met per type gebied een ander perspectief voor water. Voor De Scheeken en omgeving wordt door het opstellen van een (L)ESA in beeld gebracht waar kansen en knelpunten liggen. In eerste instantie kan vooral gedacht worden aan maatregelen/landgebruik in de randzone van de NNP die de waterbalans meer in evenwicht brengen. Maatregelen buiten begrenzing van de NNP vallen buiten de scope van dit project;
- In kaart brengen (uitstralings)effecten d.m.v. grondwatermodel. Doelbereik binnen natuur en uitstraling op omgeving. Voor eventuele nadelige effecten van de watermaatregelen in dit project is de nadeelcompensatieregeling van het waterschap van toepassing.
- Opstellen (vergunbaar) inrichtingsplan;
- Risicoanalyse;
- Stakeholderanalyse;

- Communicatie/participatieplan;
- BOR (Beheer- en Onderhoud Richtlijn) incl. monitoringsplan;

3.2 Visie op inrichting De Scheeken

Brabants Landschap wil het natuurlijk watersysteem maximaal herstellen. Dat houdt in dat alle effecten van kunstmatig aangelegde waterafvoeren weer te niet worden gedaan. Systeemherstel is het uitgangspunt. Uit de hydrologische analyse/modellering en de conditionerende onderzoeken (waaronder fosfaatonderzoek) zal blijken welke vegetatietypen daarbij voor kunnen komen.

Vervolgens zal een afweging worden gemaakt, onder andere aan de hand van in het gebied aanwezig bijzondere natuurwaarden, voor welke doelen wordt gekozen. Op de hogere delen zullen dit minder kritische natuurbeheertypen zijn dan in de lage delen.

Aanwezige bijzondere natuurwaarden betreffen relictten met autochtone exemplaren van fladderiep, bosaalbes, wilde rozen, meidoorns en wilde mispel. Open plekken met kamperfoelie zijn van belang voor de kleine ijsvogelvinder. In de bossen, die ook gekenmerkt worden door een rijke voorjaarsflora, komen populaties voor van zwartblauwe rapunzel, eenbes, dalkruid en gele dovenetel. Natte schraallandjes herbergen soorten als brede-, gevlekte-, riet- en keverorchis, Spaanse ruiter, blauwe knoop en knolsteenbreek.

3.3 Grondverwerving

Eigendom/erfpacht Brabants Landschap

In de periode 2013 – 2019 heeft Brabants Landschap zich ingezet voor grootschalige grondverwerving in De Scheeken. De grondverwerving vond plaats in het kader van Bidbook ‘Het Groene Woud, deelgebied Mortelen – Scheeken’. Het doel was om zoveel mogelijk gronden in eigendom te krijgen voor natuurontwikkeling in het kader van herstel van de Natte Natuurparel en het vervolmaken van het Natuurnetwerk Brabant. In deze periode is circa 95% in eigendom of erfpacht van Brabants Landschap gekomen.

Van de 593 ha dient nog ca. 27 hectare (ca 5%) Nieuwe natuur (NNB) gerealiseerd te worden. Het grootste aandeel van deze 27 ha betreft (reguliere)pachtgronden ter grootte van ca. 17 ha in eigendom van de gemeente Boxtel. Daarnaast is er nog ca. 10 ha in eigendom bij particulieren waaronder 2,5 ha bij de parochie Odulphus.

Uit de berekende uitstralingseffecten van het hydrologische herstelplan en met de nadere uitwerking van inrichtingsmaatregelen kan blijken dat er bepaalde kritische percelen zijn die nodig zijn om de NNP doelen te realiseren. Als deze buiten het NNB liggen zal daar bestuurlijk naar worden gekeken.

Om de maatregelen tijdig (vóór eind 2027) te kunnen uitvoeren is het urgent om op korte termijn over de betreffende gronden te kunnen beschikken.

Hiervoor ziet de provincie Noord-Brabant de volgende mogelijkheden:

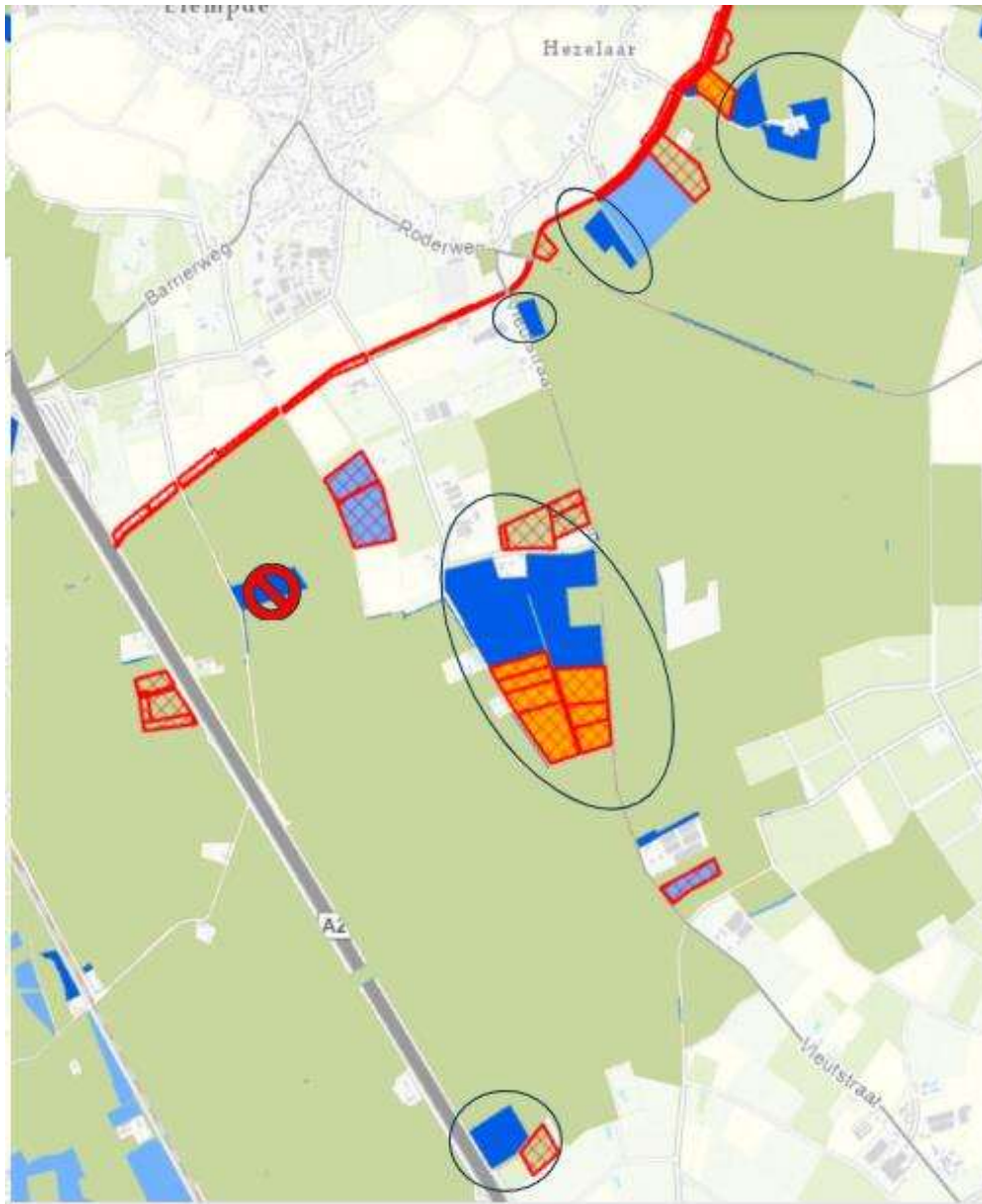
- 1) Particuliere realisatie met functieverandering: particulier blijft eigenaar, functie wijzigt. Met een Kwalitatieve Verplichting (KV);

- 2) Schadevergoeding, maatregelen worden genomen en eigenaar is akkoord met wijziging functie;
 - 3) Kavelruil.
 - 4) Vrijwillige aankoop van grond c.a. en eventuele rechten daarop, zonder volledige schadeloosstelling;
 - 5) Aankoop van grond c.a. en eventuele rechten daarop op basis van volledige schadeloosstelling met uiteindelijke onteigening.
-

Ruilgrond

Om de resterende percelen te verwerven is door eigenaren aangegeven ruilgrond te willen. Hiervoor is een effectieve grondstrategie nodig van alle deelnemende projectpartners om vrijkomende landbouwgronden buiten het NNB aan te kopen en deze in te zetten voor NNP De Scheeken.

Stichting het Brabants Landschap hoeft niet persé de eindbeheerder te worden van de natuurpercelen. Dit heeft wel de voorkeur maar ook natuurbeheer door particulieren of ander (natuur)beheerders is een optie. Als het inrichtingsscenario bekend is waarnaartoe gewerkt wordt, is het van belang vroegtijdig gesprekken aan te gaan met de grondeigenaren. Dit om te kijken hoe de eigenaren in het proces zitten.

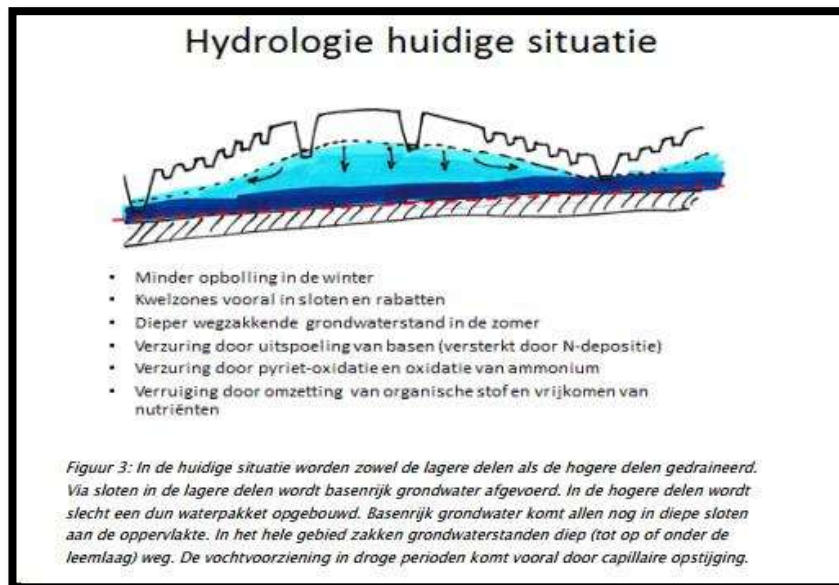
3.4 Hydrologisch herstel

De basis van het project is het realiseren van systeemherstel (zie onderstaande schetsen in kader).

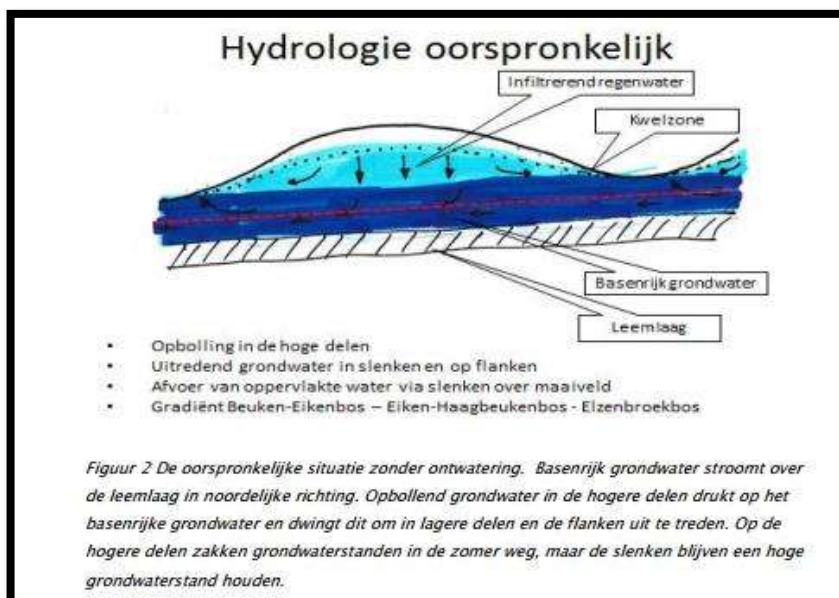
De volgende documenten kunnen dienen als basis voor het hydrologisch maatregelenpakket:

- Eigendommenkaart De Scheeken;
- Voorlopig Ontwerp Natte Natuurparel De Scheeken, 14-01-2018, Oranjewoud;
- Veldinventarisatie en actualisatie anti-verdrogingsmaatregelen natte natuurparel De Scheeken, 03-11-2019, Landslide milieuvadvisbureau;
- Kaart doelgat, waterschap de Dommel;
- Beheerplan Mortelen en Scheeken 2023-2032, juni 2023, Brabants Landschap;
- Rapport 'Pilotprojecten Herstel Biodiversiteit Brabantse Leembossen, maart 2018, Bosgroep Zuid Nederland;
- Nog te maken kaart met reeds uitgevoerde maatregelen, zoals dichtschuiven van enkele watergangen.

Maatregelen moeten voornamelijk gericht zijn op het water te laten infiltreren op de hoger gelegen delen en uit te laten treden in de lager gelegen delen.

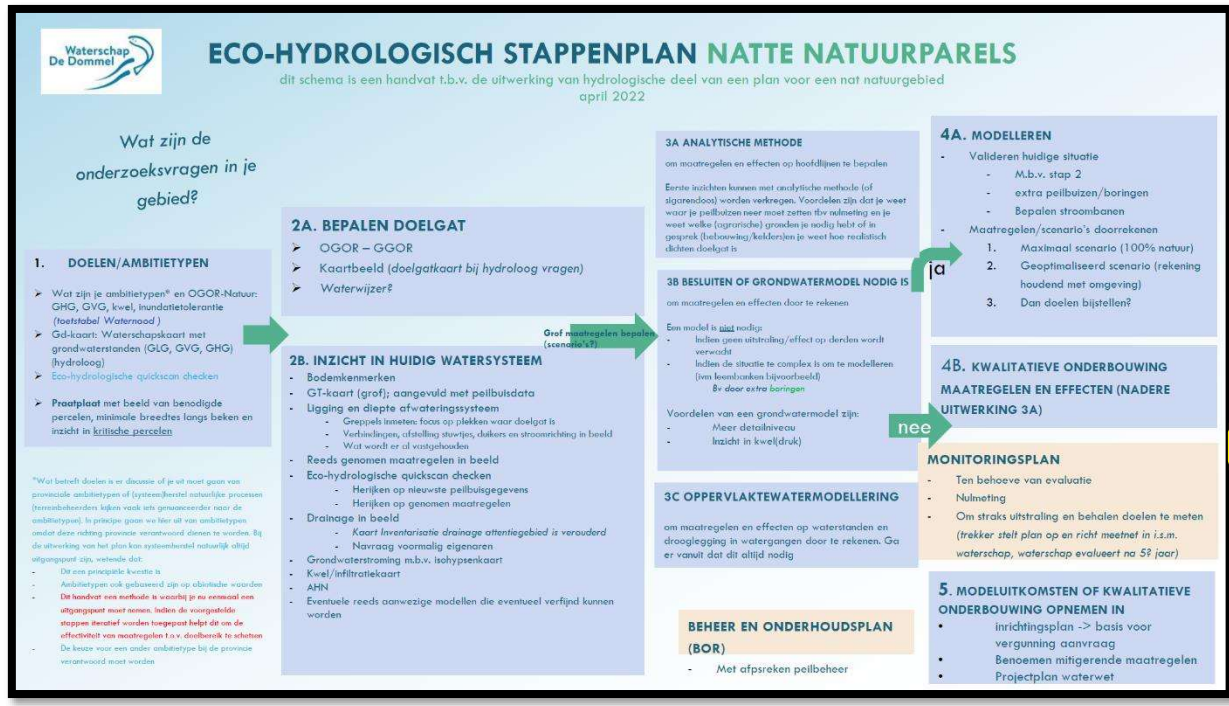

Figuur 5

Figuur 6

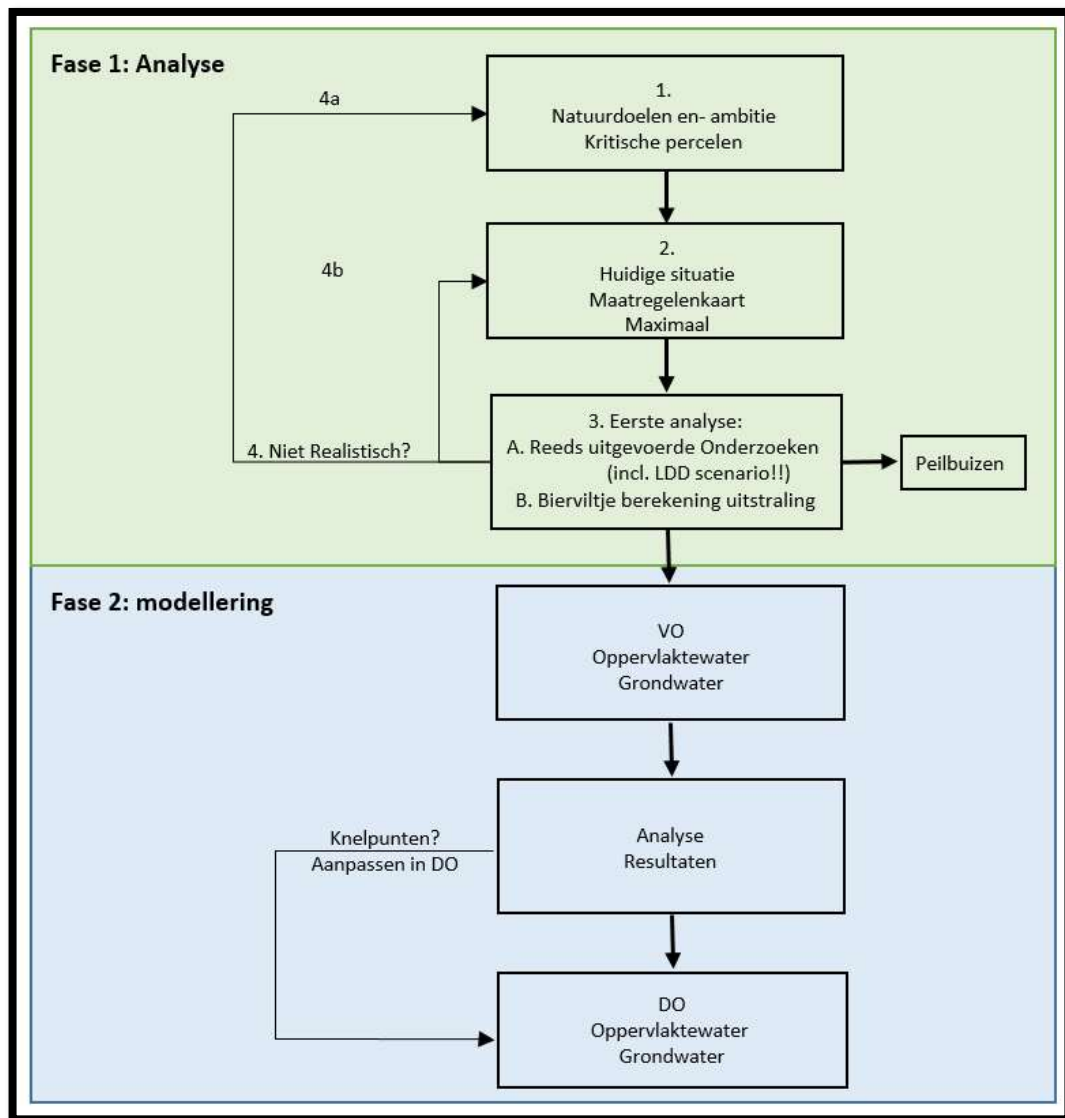
Het eco-hydrologisch stappenplan van waterschap de Dommel wordt aangehouden voor hydrologisch herstel. Zie hiervoor de onderstaande afbeelding. Hierbij wordt uitgegaan dat een hydrologisch ontwerp middels een analyse en modellering opgesteld dient te worden.

Figuur 7

3.4.1 Hydrologisch ontwerp

In het hydrologisch ontwerp zijn twee fases te onderscheiden, namelijk analyse en modellering. De werkwijze is een nadere specificering van het ecohydrologisch stappenplan, toegespitst op het project NNP De Scheeken (zie figuur 9).

Figuur 8

Fase 1 (analyse):**1. Natuurambitie**

- De natuurdoelen worden bepaald aan de hand van de ambities/visie van Brabants Landschap in combinatie met de ambitiekaart van Provincie Noord-Brabant. Indien hierin verschillen zijn wordt een wijziging van het ambitietype aangevraagd.
- In beeld brengen kritische percelen voor natuurherstel en indien inzetten op verwerving of zelfrealisatie.

2. Huidige situatie en maatregelenkaart

- Actualiseren gegevens van de huidige situatie. Welke maatregelen zijn al uitgevoerd en checken of deze goed in het systeem staan.

- Uitvoeren aanvullende terreinmetingen voor detailontwatering (afstemmen met landmeetkundig onderzoek in stap 5).

3. Analyse

- Analytische beschouwing Leven De Dommel scenario's (worden beschikbaar gesteld door WSD) ten behoeve van haalbaarheid doelgat;
- GO/NO-GO Analytische beschouwing (uitstralings)effecten maatregelen
- GO/NO-GO grondwatermodellering op basis van analyse uitstralingseffecten.

4. Resultaat

- Als de effecten van de extreme scenario's uit Leven de Dommel niet het doelgat kunnen opvullen dan moeten de ambitietypen worden bijgesteld door de provincie en Brabants Landschap.
- Als er uitstraling is op kritische percelen binnen de NNP dan moeten deze eerst worden geworpen of via zelfrealisatie te worden gerealiseerd.
- Als er uitstraling is op percelen buiten de begrenzing van de NNP dan dient er bestuurlijk overleg plaats te vinden over mogelijke mitigerende maatregelen.

Fase 2 (modelleren, optioneel)

Voordat naar fase 2 wordt gegaan (het daadwerkelijke modelleren) moet de maatregelenkaart bekend zijn waarbij de effecten passend zijn. Op basis van deze kaart wordt besloten om te modelleren of niet. Berekeningen uitstralingseffecten door middel van grondwater en/of oppervlaktewatermodel.

1. Oppervlaktewater

- Berekeningen voor de situaties:
 - T1
 - T10
 - T25
 - T50
 - T100
 - T100WH
 - Zomer, winter, najaar, voorjaar
- Resultaten:
 - Beeld effecten t.o.v. huidige situatie
 - Binnen de NBW normering

2. Grondwater

- Berekeningen:
 - Huidig
 - Nieuwe situatie
 - Doelgat realisatie
- Resultaten:
 - m NAP

- cm-mv
- Effecten t.o.v. huidig
- Hydrologische modelrapportage

Er worden bewuste keuzes gemaakt voor gewenst detailniveau van het grondwatermodel i.v.m. grilligheid van het gebied. Naar verwachting wordt een grid 25*25 meter aangehouden.

3.5 Koppelkansen

- De relatie met de ontwatering door de Groote Waterloop (tevens functie ecologische verbinding) dient in beeld te worden gebracht;
- Het duurzaam gebruik van het tunnelbakwater van de A2. Scenario's dienen afgestemd te worden met dit project. Zie ook toelichting onder 1.4 'watersysteem';
- Gemeente Best wil een kwaliteitsimpuls geven aan de natuurlijk spelen locatie (Vleut) in De Scheeken. De wens/ doelstelling wordt meegenomen planvorming;
- Realisatie Nieuw Bos in het kader van Brabantse Bossenstrategie

3.6 Beheer en monitoring

De terreineigenaar wordt in beginsel verantwoordelijk voor het beheer en de monitoring van de natuurontwikkeling. De effecten op het beheer en onderhoud van het watersysteem wordt beschreven in het projectplan/ inrichtingsplan en nader uitgewerkt in een Beheer en onderhoudsrichtlijn (BOR) en moet uiteindelijk landen in de legger van het waterschap.

Basis uitgangspunt daarbij is dat de verantwoordelijkheid voor de ecologische monitoring bij de terreinbeheerder/provincie ligt en de monitoring van de hydrologie bij het waterschap.

Projecttrekker is verantwoordelijk voor het opstellen van een monitoringsplan (onderdeel projectbudget en realisatie meetnet). In het monitoringsplan worden afspraken gemaakt doel, frequentie over wie uiteindelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de monitoring.

3.7 Fasering en mijlpalen

In deze paragraaf zijn de activiteiten stapsgewijs opgesomd:

1. Opstart- / doorstartoverleg:

- Plaatsgevonden in april 2022.

2. Plan van aanpak

- Schrijven en vaststellen in opdrachtgeversoverleg;
- Afspraken vastleggen in Uitvoeringsovereenkomst tussen waterschap de Dommel en Brabants Landschap.

3. PvE en visie projectteam

- In beeld brengen van visie van het projectteam Brabants Landschap en Waterschap de Dommel op basis van veldbezoek en eerder uitgevoerde studies. Resultaat vastleggen in een richtinggevende maatregelenkaart;

4. Grondverwerving

- Om de resterende percelen te verwerven is door eigenaren aangegeven ruilgrond te willen. Hiervoor is een effectieve grondstrategie nodig van alle deelnemende projectpartners om vrijkomende landbouwgronden buiten het NNB aan te kopen en deze als ruilgrond in te zetten voor NNP De Scheeken.

5. Uitvraag ingenieursdiensten

We stellen bij de uitvraag (EMVI) hoge eisen en richten op bureaus met ruime ervaring met ecohydrologische projecten en integrale kennis van verschillende disciplines;

- Inventarisaties
 - Vigerende ruimtelijke plannen
 - Bestaande plannen en uitgevoerde studies;
 - Veldsituatie (KLIC, peilbuizen, milieu, waterkwaliteit, wegen en waterlopen, actuele NDT, Flora en Fauna, etc.);
- Hydrologisch herstelplan (GGOR) inclusief uitstralingseffecten en doelbereik
 - Uitvoering hydrologisch ontwerp op basis van ecohydrologisch stappenplan Natte Natuurparels, waarbij na analyse moet blijken of modellering nodig is (conform ecohydrologisch stappenplan)
 - Vaststellen GGOR door opdrachtgeversoverleg.
- Inrichtingsplan (voldoen aan eisen Projectbesluit)
 - Opstellen inrichtingsplan (Def. Ontwerp)
 - Inrichting watersysteem
 - Mitigerende maatregelen. Hoe ver reiken de uitstralingseffecten en in hoeverre vallen de mitigerende maatregelen onder NNP-maatregelen;
 - Inrichting (nieuwe) natuur.
 - Inrichting overige doelen (recreatie, cultuurhistorie, natuurspeeltuin gemeente Best etc.)
 - BOR incl. monitoringsplan. T.b.v. vastleggen ecologische en hydrologische 0-situatie en na inrichting ter controle op doelrealisatie.
 - Uitvoeren conditionerende onderzoeken.
 - Opstellen SSK-raming
 - Vaststellen inrichtingsplan door opdrachtgeversoverleg.
- Opstellen communicatieplan/participatieplan.

6 Werkvoorbereiding

- Nadere onderzoeken, voorbereiden en begeleiden vergunningen, Projectbesluit ontheffingen en meldingen
- Opstellen projectplanning, risicodossier, stakeholderanalyse
- Opstellen Beheer en Onderhoudsrichtlijn (BOR), incl. monitoringsplan
- Opstellen besteksraming en bestek
- (Openbare) aanbesteding incl. gunning uitvoering

7 Uitvoering

- Toezicht en directievoering
- Uitvoering maatregelen aannemer

Strokenplanning

	23	24				25				26				27			
Onderdeel/kwartaal	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1. INITIATIEFASE																	
Opstart-/ doorstartoverleg																	
PvA en UO																	
2. GRONDVERWERVING																	
3. DEFINITIEFASE																	
PvE en visie projectteam																	
4. ONTWERPFASE																	
Contractering adviesbureau																	
Hydrologische analyse, modelering en inr.plan																	
Vergunbaar inr. plan																	
5. VOORBEREIDINGSFASE																	
werkvoorbereiding																	
6. UITVOERINGSFASE																	
Uitvoering																	
7. NAZORGFASE																	
Financiële afwikkeling																	

4 Organisatie

4.1 Projectorganisatie

Waterschap De Dommel is verantwoordelijk voor de hydrologische condities van de Natte Natuurparel. Brabants Landschap en het waterschap De Dommel starten de voorbereiding van het inrichtingsplan waarbij het management ligt bij het Brabants Landschap en het waterschap een ondersteunende rol heeft. Hiertoe wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met het waterschap. David Lau (Brabants Landschap) is projectleider en werkt aan dit project samen met een inhuur projectleider.

Waterschap de Dommel is opdrachtgever en Brabants Landschap is trekker (opdrachtnemer) van het project. Het Waterschap De Dommel levert kennis en expertise en denkt mee over het proces en de inhoud.

4.1.1 Projectteam

Het projectteam bestaat uit de vertegenwoordigers van de projectpartners. Zij zijn het eerste aanspreekpunt namens hun organisatie, contacten met collega's loopt via hen. Het projectteam verzorgt de afspraken en afstemming tussen de organisaties, voert (inhoudelijke) werkzaamheden uit, verzorgt projectbewaking en beheert de stukken en administratie. Het ziet toe op de naleving van de afspraken, zoals capaciteit, budget en planning. Afhankelijk van de fase in het project en inhoud van het overleg worden expertise medewerkers uitgenodigd.

Nadere invulling en bijstelling van de projectorganisatie volgt uit het nog op te stellen communicatieplan, waarin advisering (o.a. Bosgroep Zuid Nederland), participatie en communicatie met belanghebbenden en omgeving nader worden uitgewerkt.

Projectteam

- David Lau (Brabants Landschap – Projectleiding)
- <naam> (Brabants Landschap-inhuur Projectleiding)
- Mirja Kits (Waterschap de Dommel - planvormer)
- <naam> (Projectleider Adviesbureau)
- <naam> (Gemeente Boxtel), waarschijnlijk Martijn van Dinther
- <naam> (Gemeente Best), waarschijnlijk Wilco van de Berg

Expertisemedewerkers

- Mark Benders (Brabants Landschap-Gebiedsbeheerder)
- Marco van de Ven (Waterschap De Dommel-Gebiedsbeheerder)
- Dianne Renders (Brabants Landschap-Adviseur communicatie)
- <naam> (Waterschap de Dommel - hydroloog)
- Max van de Ven (Waterschap de Dommel – ecooloog)
- Jasper Kremers (Waterschap de Dommel – Regiobeheerder)

4.1.2 Grondteam

Het grondteam zorgt ervoor dat de NNB opgave wordt gerealiseerd dmv verwerving, ruiling of zelfrealisatie door particuliere eigenaren.

- Jochem Sloothaak (BL)
- Mark Benders (BL)
- Karin van Bragt (WSD)
- <naam> gemeente Boxtel
- <naam> gemeente Best
- <naam> gemeente Meijerijstad

4.1.3 Opdrachtgeversoverleg

Overleg managers van beide organisaties die mandaat hebben om te beslissen over de opgave, de planning, de kwaliteit, de middelen en de capaciteit. Het opdrachtgeversoverleg stelt het plan van aanpak vast en de producten per projectfase. Bij iedere fase-overgang nemen zij een go/no-go besluit, waarbij het plan van aanpak steeds bijgesteld kan worden. Bij discussie of vragen over de scope en kaders van de opdracht kan het kernteam deze te allen tijde voorleggen aan het opdrachtgeversoverleg. Nader te bepalen structuur Opdrachtgeversoverleg.

- Jochem Sloothaak (Districtsbeheerder-Brabants Landschap)
- Edwin van der Schoot (Manager externe planvorming)

4.1.4 Bestuurlijk overleg

Overleg met bestuurders. Indien nodig.

4.1.5 Overige stakeholders:

- Gemeente Best;
- Gemeente Boxtel
- Gemeente Meijerijstad;
- Stichting Ark;
- Particuliere natuureigenaren;
- Agrariërs aangrenzende gronden.

Er zal nog een sessie plaatsvinden waarin alle stakeholders worden geïnventariseerd.

4.2 Communicatie

Er wordt een communicatieplan opgesteld, waarin tevens eisen t.a.v. participatie worden opgenomen in het kader van de Omgevingswet. Mogelijk zal het opstellen van het plan deel uitmaken van de uitvraag aan het adviesbureau maar er kan ook nog besloten worden dat door Brabants Landschap dit zelf uitvoert. Onderdeel van het plan is een stakeholderanalyse en een risicoanalyse. In ieder geval zal op de website van Brabants Landschap onder het item “Werk in Uitvoering” een vaste projectpagina voor het project worden gemaakt, waarbij ook verwezen kan worden naar website van Waterschap De Dommel. Daarnaast kan de link van deze website gedeeld worden op Facebook en Instagram etc. Dit zal nader worden uitgewerkt in het plan.

4.3 Projectbeheersing

4.3.1 Financiering

Waterschap de Dommel/provincie Noord-Brabant financiert de waterhuishoudkundige maatregelen op basis van de status Natte Natuurparel. Aankoopkosten en afwaardering (85%) en inrichting (50%) NNB worden gefinancierd vanuit het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB). Voor financiering voor dekking van eigen bijdrage GOB (afwaardering en inrichting) en opwaardering bestaande natuur zal het Brabants Landschap mogelijk alternatieven gaan zoeken. De meest passende regeling wordt in een later stadium in beeld gebracht. **Onder de voorbereidingskosten vallen ook de kosten van inhuur PL.**

4.3.2 Raming

Voor de raming wordt gerekend met het normbedrag van €4.000 per hectare voor herstel van de Natte Natuurparel. De inrichting van de NNB-gronden is bepaald aan de hand van normkosten van Groen Ontwikkelfonds Noord-Brabant.

De raming is **€2.874.308,- (incl. BTW)**.

Gaandeweg het project worden de daadwerkelijke maatregelen concreter en specificeren we de begroting. De MOK-financiën blijven beschikbaar totdat het volledige project is gerealiseerd.

Activiteit	Opp. (ha)	Norm	Gem. normbedrag	Subsidie	Totaal	Planvorming (30%)	Uitvoering (70%)
Herstel NNP ¹ (100%)	593	€4.000	€4.000	€4.000	€2.372.000	€711.600	€1.660.400
Rijks NNB ² (50%)							
50% N10.01	27	€35.641	€18.604	€9.302	€251.154	€0	€269.758
20% N12.02		€6.419				€0	€0
10% N12.06		€502				€0	€0
20% N14.01		€8.938				€0	€0
Bijdrage BL (50%)/andere financiering	27				€251.154		
Totaal					€2.874.308	€711.600	€1.930.158

4.3.3 Aanbesteding

Onder het Manifest van de provincie Noord-Brabant is Brabants Landschap trekker van dit project. Brabants Landschap zal formeel opdrachtgever zijn bij opdrachten aan derden. Bij aanbestedingen wordt het aanbestedingsrecht aangehouden en niet het aanbestedingsbeleid van het waterschap. Het gaat immers om realisatie van natuuropgaven op eigendom Brabants Landschap waarmee een bijdrage wordt geleverd aan een opgave van het waterschap. Brabant Landschap pakt daarmee een

opgave van het waterschap in algemene zin op en werkt niet expliciet in opdracht van het waterschap.

4.3.4 Capaciteit

Waterschap De Dommel reserveert voldoende capaciteit voor inzet van de bovengenoemde projectteamleden. Brabants Landschap levert capaciteit in de vorm van inzet van de districtsbeheerder, projectleider en beheerder. Onderstaande urenramingen betreffen een indicatie voor het jaar 2025.

Waterschap De Dommel		Brabants Landschap	
Planvormer	100 uur	Districtsbeheerder	40 uur
Hydroloog	50 uur	Projectleider	190 uur
Beheerder	40 uur	Beheerder	40 uur
Jurist	16 uur	Medewerker communicatie	16 uur

4.3.5 Risico's

Aan de start van het project wordt een risicodossier opgesteld. Voorbeelden van risico's in dit project zijn:

- Uitstralingseffecten op omgeving/overige functies;
- Onvoldoende capaciteit en/of middelen beschikbaar voor de realisatie van de doelen;
- Verontreinigingen in de bodem;
- Weerstand in de omgeving of van de overige stakeholders.

4.3.6 Administratie en dossiervorming

Brabants Landschap is verantwoordelijk voor de (financiële) administratie en dossiervorming. Stukken zullen op een sharepoint omgeving worden bewaard waar alle projectpartners bij kunnen.